

Hizkuntza lanabesak Interneten: begirada orokorra

Ikastaroan erabilitako materialaren moldaketa OTARREako:
www.unibertsitatea.net/otarrea

Karmele Artetxe

UEUko Historia Saileko kidea itzelandi@gmail.com

UEUk antolatutako ikastaroa
(Markeskoa -Eibar-, 2006/05/20)

- **Sarrera orokorra**
- SOFTKAT: euskarazko software katalogoa
- Hizkuntza lanabesak
 - Arauak eta gomendioak (Euskaltzaindia)
 - Zuzentzaile ortografikoa
 - Hiztegiak

*Lastermarkak esportatu/inportatu

Euskarazko software-aren eskaintza asko hazi den arren...

“Ordenagailu bat erosterakoan, ez al da oraindik normalean dendatik erdarazko sistema eta programak instalatuta ekartzea? Ez da al gehiegitan gertatzen oraindik bere horretan uzten dugula, aldatzen hasteak ekar ditzakeen arazoei aurre ez egitearren?”

[Arbelaitz, O. eta Artola, X. (2005):
“Softwaregintza puri-purian”, *Argia*, 53. or]

Nabigatu euskaldun gisa:

- Nabigatzailean: www.sustatu.com
 - BILATU: “Euskaratu zure nabigatzailea”
- Itxi nabigatzailea
- Nabigatzailea ireki eta joan: www.google.com
[zein hizkuntzatan dago?]

Oinarrizko zenbait kontzeptu:

- Sistema eragilea
- Nabigatzailea, bilatzailea, ...
- Webgunea, ataria, blog, blog komunitateak,...
- PopUp leihoa, spyware, spam,...
- Formatuak: XML, HTML,...
- Hardwarea, softwarea
-

ikus [Kazetaterm](#) (Gorka J. Palazioren hiztegia)

Oinarrizko zenbait kontzeptu:

- Sistema eragilea
- Nabigatzailea, bilatzailea
- Webgunea, ataria, blog, blog komunitateak,
- PopUp leihoa, spyware, spam,
- Formatuak: XML, HTML,...
- Hardwarea, softwarea
-

Software jabeduna	Software librea
Kodea itxita (jabeduna delako)	Kodea irekita
Erabilera lizentziapean, erabilera mugatua	Erabilera askea, software eskuragarria
Bateragarritasun eza programa desberdinen artean	Bateragarria (estandarrak erabiltzen ditu)
Menpekotasuna lizentziaren jabearekiko	Menpekotasunik ez
Kodea ezin da aldatu	Kodea alda daiteke; moldatu zein hobetu
Iraungintze data	Etengabeko berrikuntzan murgilduta
Fidagarritasun gutxi	Segurua eta fidagarria

SOFTWAREA ETA HIZKUNTZAK

- **Software jabledunarekin** bretoiera, gaelikoa, katalana eta bestelako hizkuntzak gutxi garatu dira, Softwarearen lokalizazioa (itzulpena) jabledunaren interes (komertzialen) esku baitago.
- **Software libreak** hizkuntza gutxiagotuei berebiziko aukera ematen die teknologi berrien esparruan garatzeko
 - Hizkuntza gutxituak beste hizkuntza nagusien erabilera esparrua izan dezake

Soft. Librea eta hizkuntzak

- SLa tokian tokiko errealitate eta hizkuntzetara oso moldagarria da.
 - Softwarea itzuli eta moldatzea edozein pertsona edo erakundek egin dezake.
 - Itzulpenak koste txikia du
 - Lizentziarik ez da ordaindu behar
 - SLan egindako itzulpen lanak ez dira iraungitzen, programa garatu ahala, berrerabil daitezke

BALIOKIDETZEN TAULA:

	Software jabeduna	Software Librea (SL)
Testu prozesatzailea	M. Word	OpenOffice*
Epostaren kudeatzaileak	Outlook, Eudora,...	Mozilla*, Thunderbird*
Nabigatzailea	Explorer, Netscape,...	Mozilla*, Firefox*
Sistema Eragilea	Windows 2000, XP,...	Linux*
PDFak egiteko	Acrobat Distiller	PDFCreator
Antibirusa	Norton,...	ClamWin
Datu-baseetarako	M. Access	MySQL
...

ONDORIOA: oinarrizko softwarea euskaraz eta libre

- Sarrera orokorra
- **SOFTKAT: euskarazko software katalogoa**
- Hizkuntza lanabesak
 - Arauak eta gomendioak (Euskaltzaindia)
 - Zuzentzaile ortografikoa
 - Hiztegiak

*Lastermarkak esportatu/inportatu

◆ HASIERA

◆ LAGUNTZA

◆ PRIBATUA

BEHATOKIA

Aztertu euskararen egoera sarean!!!

◆ KATALOGOA OSATU

Gehitu zure produktua katalogoan!!!

◆ SOFTWAREA

◆ BULEGO APLIKAZIOAK

◆ HIZKUNTZA

◆ IRAKASKUNTZA

◆ AISIALDIA

◆ TRESNA OROKORRAK

◆ INTERNETEN ARITZEKO

◆ DOKUMENTAZIOA

◆ BESTELAKOAK

◆ BULEGO APLIKAZIOAK (24)

Testu prozesatzaileak, kontabilitatea...

◆ IRAKASKUNTZA (60)

Matematika, zientziak...

◆ TRESNA OROKORRAK (22)

Sistema eragileak, datu-baseak...

◆ DOKUMENTAZIOA (7)

◆ HIZKUNTZA (36)

Itzultzaileak, zuzentzaileak, hiztegiak...

◆ AISIALDIA (30)

Musika, jokuak...

◆ INTERNETEN ARITZEKO (28)

Nabigatzaileak, e-postarako programak, bilatzaileak...

◆ BESTELAKOAK (8)

◆ GEHIEN JAITSITAKOAK

◆ Xuxen II 1261

◆ iTunes euskaraz 1044

◆ Emule Plus 1h 984

◆ TextEdit euskaraz 836

◆ EZMLMren mezuak 720 euskaraz

◆ AZKEN PRODUKTUAK

◆ Web Garatzailea 1.0.2

◆ Euskalbar 1.0 bertsioa: Firefoxerako tresnabarra

◆ Mundua.com, euskaraz bloga sortzeko plataforma

◆ Joomla! CMS

◆ Holotz's Castle jokoa

◆ AZKEN BERRIAK (36)

◆ 2006-04-24

■ Ehuugle :

EHUKO irakaslea den Gorka Jakobe Palaziok prestatu duen bilatzailea da Ehuugle. Aplikazioa Google API; Dietrich Ayalaren NuSOPAL libreria eta Daniel Leoneren PHPO scripta darabiltza. Ehuugle Euskal Herriko Unibertsitateko kideentzak prestatua dago.

◆ 2006-04-17

■ Web Garatzailea :

Web Garatzailea Mozilla Suite, SeaMonkey, Mozilla Firefox, eta Flockentzako gehigarri bat da. Gehigarriak web guneen garapenerako hainbat tresna dituen tresna barra bat eta menu bat gehitzen ditu. Honela, web gunea bera aldatu gabe, esaterako, irudiak ezgaitu daitezke.

◆ 2006-04-13

■ Blogsome euskaraz :

Ordiziko Jakintza Ikastolako irakasle talde batek IKTERoak taldea osatzen dute. Urte bete dela beraien bloga kaleratu zuten, ikteroak.blogspot.com; bitakora egiteko blogsome erabili zuten. Gaur egun azaltzen dutenez, orduan ez zeuden blogak sortzeko atari euskaldunak: blogari.net edota blogak.com. Horregatik aukeratu zuten blogsome. Baina Blogsome erabiliz gain euskaratu ere egin dute.

HURRENGOAK

Babeslea:

 Bizkaiko Foru
 Aldundia

 Diputación Foral
 de Bizkaia

Euskarazko softwarea eskuratzeko beste gune batzuk:

-Eusko Jaurlaritza:

www.euskara.euskadi.net

-Librezale Elkarteak:

www.librezale.org

-...

- Sarrera orokorra
- SOFTKAT: euskarazko software katalogoa
- **Hizkuntza lanabesak**
 - Arauak eta gomendioak (Euskaltzaindia)
 - Zuzentzaile ortografikoa
 - Hiztegiak

*Lastermarkak esportatu/inportatu

UNIBERTSITATE MAILAKO (edo MAILA JASOKO)

[edozein] testuren hizkuntza ezaugarriak:

- ✓ Zuzentasuna
- ✓ Egokitasuna
- ✓ Komunikatiboa

- **Zuzenak** euskara zuzena esan nahi du, hau da, euskara batuan (Hiztegi Batua eta Euskaltzaindiaren arau eta gomendioak aintzat hartuz) idatzita egotea eta gramatika zuzena izatea (deklinabidea, aditzaren morfologia, joskera...).

- **Egokia**, batez ere lexiko egokia bermatzea eta terminologia zaintzea (komunitate zientifikoan adostutako terminoak erabiltzea).

- **Komunikatiboa** da testua irakurri ahala, lehengo irakurraldian, eragozpenik gabe ulertzen dena. Atal honetan estiloari begiratzen zaio hainbat estilo-zuzenketa ulergarritasunaren mesederako izan baitaitezke (atzerakarga saihestea, hots, aditza gehiegi ez atzeratzea; subjektua eta aditza gehiegi ez aldentzea; aditza aurreratzea...)

Testuen zuzentasuna eta egokitasuna lantzeko baliabideak:

- Bibliografikoak
- Sarekoak

OINARRIZKO BIBLIOGRAFIA

- Alberdi, X. (2001): *Euskal Estilo Libururantz. Gramatika, Estiloa eta Hiztegia*, EHU, Bilbo.
- Ensunza, M.; Etxebarria J. R. eta Iturbe. J. (2002): *Zientzia eta Teknikarako Euskara. Zenbait hizkuntza-baliabide*, UEU, Bilbo.
- Garzia, J. (2005): *Kalko okerrak. Ikasmaterialen Aholku Batzordea. Estilo-liburuaren bigarren atala*, Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Saila, Gasteiz.
- Mujika, A.; Goenaga, A. eta Alberdi, A. (2005): *Onomastika. Ikasmaterialen Aholku Batzordea. Estilo-liburuaren hirugarren atala*, Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Saila, Gasteiz.
- Zubimendi, J. R. (2004): *Ortotipografia. Ikasmaterialen Aholku Batzordea. Estilo-liburuaren lehen atala*, Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Saila, Gasteiz

...

EUSKALTZAINDIAREN ARAUAK:

- Hiztegi Batua
 - Liburu formatuan
 - PDF
 - on-line (eguneratuta):
<http://www.euskaltzaindia.net/hiztegibatua/>
- Arauak: <http://www.euskaltzaindia.net/arauak/>
- Izendegiak: <http://www.euskaltzaindia.net/eoda/>

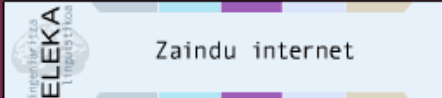

XUXEN:

euskararako zuzentzaile ortografikoa

- Lehen bertsioa (CDan) Ixa Taldeak garatutakoa (1996)
- Zuzenketaren ezaugarriak.
 - Euskaltzaindiaren arau eta Hiztegi Batuaren arabera
 - Testuko **gramatika** eta **lexikoa** zuzentzen ditu (ez sintaxia)
- Gaur egun eskuragarri:
 - Softkat: <http://softkat.ueu.org>
 - Eusko Jaurlaritzaren gunean: www.euskara.euskadi.net
 - Xuxen-en webgunean (Eleka): www.xuxen.com

Zaindu internet

Español

- Informazio orokorra
- Bertsio guztiak
- Artikuluak
- Iritzia bidali

Buber Sarietan finalistak gara!
Bozkatu XUXENweb!

Saioa hasi

Izena:
Pasahitza:

Ados

Erregistratu zure hiztegia erabiltzeko

Sartu hemen zuzendu nahi duzun testua:

Garbitu Zuzendu Zuzenketa aurreratua

Ingeniaritza
ELEKA
Linguistikoa

XUXEN azken bertsioak

XUXEN Office 2000/XP XUXEN OpenOffice 1.1 Win XUXEN Mac OSX Word X

XUXEN aplikazioaren bertsioak Eusko Jaurlaritzako Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzak finantzatu ditu
Web orri hau garatzeko Gipuzkoako Foru Aldundiaren diru-laguntza jaso dugu
Lege-oharra

HIZTEGIAK

➤ Elhuyar hiztegia

- Paperean
- CD
- On-line: http://www1.euskadi.net/hizt_el/indice_e.htm
- Plugin gisa: <http://www.euskara.euskadi.net>

Sinonimoen hiztegia Antonimoena

- Paperean
- CD
- On-line kontsulta
 - www.hiztegia.net
 - <http://www.uzei.com/estatico/sinonimos.asp?nombre=1718>
 - http://www1.euskadi.net/hizt_sinon/indice_e.htm
- Plugin-a
 - <http://www.euskara.euskadi.net>

Beste hiztegi batzuk:

- Hainbat hiztegi: www.hiztegia.net
 - Euskara-Gaztelania: 3000 Hiztegia
 - Euskara-Ingelesa: Morris Hiztegia
 - ...
- Hiztegi sakabanatuak:
 - Euskara-Euskara hiztegia:
<http://www.netbass.com/hiztegia/>
 - ...

Hiztegi espezializatuak

- **EUSKALTERM** Terminologia Banku Publikoa:
<http://www1.euskadi.net/euskalterm/>
- Sakabanatutako hiztegi espezializatuak:
 - Erizaintzako (EHU):
<http://www.ehu.es/euskara-orria/hiztegia/hiztegia.html>
 - Juridikoa:
http://www.erabili.com/zer_berri/berriak/dokumentuak/2006/Oinarrizko_Hiztegi_Juridiko.pdf
 - ...

Espezialitate hizkerak eta terminologia: ohar bibliografikoak

- **EIE**

- Hegats: Prosa Zientifikoari buruzko Biltzarra

<http://www.idazleak.org/biltzarrak.htm>

- **EIZIE**

- Senez: Testu zuzenketen gaineko jardunaldia

<http://www.eizie.org/Argitalpenak/Senez/20041031>

- **MENDEBALDE**

- Euskara zientifiko-teknikoa: normalizaziotik homologaziora

<http://www.mendebalde.com/antCatalogo.asp?Cod=1763&Nombre=1763&pri=1>

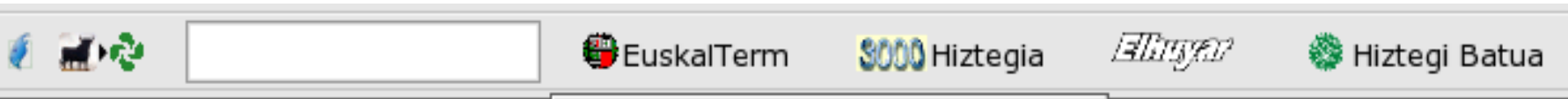
EHUko zerbitzu eta baliabide nagusiak:

Google > "Euskara errektoreordetza"

- EREDUZKO PROSA GAUR
- EHULKU
- TESTUBILTEGIA:
- ...

Euskalbar

Firefox-erako tresnabarra instalatu:
Google > euskalbar

